

wijzend op het particularisme der gewesten. Zij bezochten de Brabantse venen om de schutten en sluizen daar te bezichtigen om daarnaar de bestekken te maken. (Willem van Noordt maakte een bestek van steen voor 6 £). Het eerst gingen mr. Dirck Pijnssen van der Aa met Bruno van Cuyck, welk reisje ruim 31 pond kostte. Vervolgens reisde Jan die Eedel met twee timmerlieden naar 's-Gravenmoer. Ook een zekere Quirijn, een timmerman trok er met Cornelis IJsbrantsz., van hetzelfde beroep, heen. Nóg verder ging men visiteren. Rochus Adriaensz., een bode, haalde te Woudenberg een timmerman om met hem een tocht naar Moerbeecke te maken en daar te zien hoe men de schutten ophaalde en neerliet. Hoogstwaarschijnlijk was dit Moerbeecke in het land van Waes nabij de zeeuwse grens. De veenderij zowel in Westbroek en Achttienhoven als te 's-Gravenmoer en Moerbeecke blijkt van oudere datum dan die te Veenendaal.

Op 17 oktober 1552 tekende de cameraar aan „dat die grifte ten beyden eynden navigabel ende mit groete scepen vairbair was”: de uitvoer van turf over de Rijn nam een aanvang.

D. PHILIPS

PIERRE MINUIT

Op 28 mei wordt door het German American Day Committee in de Verenigde Staten een herdenking gehouden, waarin aandacht zal worden geschonken aan het feit, dat Pierre Minuit in 1626 voor wat goederen ter waarde van ongeveer zestig gulden van de Indianen het eiland Manhattan kocht en onder beheer van de West Indische Compagnie stelde. Hij wordt door deze transactie met de Indianen beschouwd als de grondlegger van de staat en de stad New York.

Begrijpelijk is het, dat men in de betreffende literatuur over de geschiedenis van Amerika zijn naam vele malen ontmoet. Zo was hij de eerste gouverneur-generaal van Nieuw-Nederland, afkomstig uit Wesel en bekend om zijn voortvarend optreden. Vooral om deze laatste eigenschap schijnen de bewindhebbers van de West Indische Compagnie het oog op hem te hebben laten vallen voor de verkenning van de Nieuwe Wereld, waar vele handelsmogelijkheden lagen.

Wij laten de vraag of Pierre Minuit in Wesel (Duitsland) geboren werd, of dat hij van franse origine was, in het midden. Voor ons is van meer belang, dat deze voor Amerika zo belangrijke figuur in Utrecht gewoond en gewerkt heeft. Op 20 september 1615 werd namelijk in het register van transporten en plechten een „Pierre Minuit” aangetroffen, diamantsnijder van beroep en gehuwd met Geertruyt Raets van Cleeff. Het feit, dat hij er tevens als burger van de stad Wesel wordt vermeld, doet vermoeden, dat hij in 1614, toen

de Spanjaarden deze plaats veroverden ¹⁾, naar de Nederlanden is uitgeweken en zich in Utrecht vestigde.

In de betreffende actie treedt hij, „te deser tijt inwoonder deser Stadt”, samen met zijn vrouw Geertruyt op. Zij verklaren, dat Hans Willem Hermer, zoon van Daniel H. en *Sara Minuits* (beiden overleden), voor een derde „paert” hun erfgenaam zal zijn. Het overige deel van hun na te laten goederen bestemmen zij voor *Amelia* en *Maria Hazecamp*, dochters van *Gerrit Hazecamp* en *Maria Minuits* (overleden). *Sara* en *Maria Minuits* waren zusters van *Pierre Minuit* en het is vrijwel zeker, dat ook zij naar de Nederlanden waren gevlucht. Wij meenden, dat van het verblijf van *Pierre Minuit* in Utrecht maar weinigen op de hoogte zijn. Vandaar dit bericht.

A. GRAAFHUIS

¹⁾ Mrs. Schyler van Rensselaer deelt in haar boek „History of the city of New York in the seventeenth century”, New York 1909, dl. I p. 71 e.v. mede dat *Pierre Minuit* in 1624 zou hebben verlaten. Dit is onjuist, zoals uit het bovenstaande blijkt.

UTRECHTSE GEVELSTENEN EN -VERSIERINGEN

V

Het heeft enige moeite gekost om aan de weet te komen wie er gewoond heeft in het huis bij de Weerdsluis (Bem. Weerd Oostzijde 19), dat in de geveltop een steen heeft van een vrouw bij een locomotief (zie Maandblad januari, pag. 8). Beneden in de gevel is de „eerste steen” nog te zien. Daar staat op, dat hij gelegd is door „Joseph Smulders, 15 jaar, 15 september 1886”. Daardoor heeft men vermoed, dat de industrieel Frans Smulders er woonde.

Wij kregen hierover uitsluitsel van „zeer ingelichte zijde”, namelijk van de heer L. C. F. M. Smulders te Utrecht, zoon van de juist genoemde industrieel. De heer Smulders jr. berichtte ons:

„Ik mag u er vriendelijk op opmerkzaam maken, dat mijn vader wel de firma Frans Smulders aan de Croeselaan heeft opgericht, maar